

Оцінювання навчальних досягнень учнів 5-9 класів: що мають знати учителі, батьки та здобувачі освіти

При оцінюванні вчителі керуються Критеріями оцінювання, затвердженими наказом МОНМтаС України від 13.04.2011 № 329, Орієнтовними вимогами до оцінювання, затвердженими наказом МОН від 21.08.2013 № 1222, Методичними рекомендаціями щодо викладання навчальних предметів у 2019-2020 н.р. (лист МОНУ № 1/11-5966 від 01.07.2019), пояснювальними записками до навчальних програм з предметів, рішенням педагогічної ради колегіуму. За цими Критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів 5-9 класів здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів на уроках і вдома, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної, зокрема індивідуальне, групове та фронтальне опитування; письмової, зокрема самостійні та контрольні роботи, тестування; графічної, зокрема робота з діаграмами, графіками, схемами, контурними картами; практичної, зокрема виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проектів, робота з біологічними об'єктами, виготовлення виробів.

При визначенні рівня навчальних досягнень учнів враховуються:

- характеристики відповіді: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність; якість знань;
- сформованість загальнонавчальних та предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- уміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези;
- самостійність оцінних суджень.

Основні види оцінювання:

формувальне;

- поточне (не поурочне);
- тематичне;
- семестрове;
- річне;
- державна підсумкова атестація в 4,9 класах.

Назва предмета	Що оцінюється	Що враховується
Українська мова	<p>1) знаннєвий компонент (учень називає, формулює, записує, наводить приклади тощо);</p> <p>2) діяльнісний компонент (учень розуміє, розрізняє, описує, аналізує, порівнює, планує, застосовує);</p> <p>3) ціннісний компонент (учень усвідомлює, критично ставиться, оцінює, робить висновок).</p> <p>4) Комплексне оцінювання:</p> <p>а) говоріння (усний переказ, твір);</p> <p>б) аудіювання ;</p> <p>в) письмо (диктант, есе, твір, переказ);</p> <p>г) діалогічне мовлення.</p> <p>Тематичну оцінку виставляють на підставі поточних оцінок з урахуванням контрольних робіт. Семестрову — на основі тематичного оцінювання та результатів оцінювання певного виду діяльності: говоріння (діалог, усний переказ, усний твір), читання вголос</p>	<p>Якщо дитина хворіла частину семестру, пропустила, наприклад, одну тематичну, не має оцінки за певний вид мовленнєвої діяльності, то оцінку за семестр виводять на розсуд учителя залежно від динаміки особистих навчальних досягнень учня (учениці), важливості пропущеної теми чи теми, за яку учня (ученицю) атестовано, — тривалість вивчення, складність змісту, ступінь узагальнення матеріалу.</p> <p>За таких умов оцінка за семестр може бути такою, як тематична (якщо вона одна), або знижена на кілька балів (на розсуд учителя)</p>
Українська література	<p>1) рівень володіння матеріалом та навички цілісно-комплексного аналізу літературного твору;</p> <p>2) творчі здібності;</p> <p>3) здатність самостійно оцінювати окремі літературні явища, працювати з різними джерелами інформації;</p> <p>4) уміння використовувати здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях.</p> <p>Рекомендовано виставляти оцінку за письмовий вид роботи всім учням, за усний — кількості учнів, які відповідали протягом уроку. Оцінка за контрольний твір є середнім арифметичним за зміст і</p>	<p>Під час оцінювання зошита з української літератури ураховують</p> <ul style="list-style-type: none"> • наявність різних видів робіт; • грамотність (якість виконання робіт); • охайність; • уміння правильно оформлювати роботи (дотримання вимог орфографічного режиму). <p>У разі відсутності учня на уроці протягом місяця рекомендовано в колонці за ведення зошита зазначати н/а (не атестовано).</p>

	<p>грамотність, яку виставляють у колонці з датою написання роботи. Надпис у колонці «Твір» не роблять. Оцінку за читання напам'ять творів виставляють у колонку без дати з написом «Напам'ять»</p>	<p>Оцінку за ведення зошита виставляють окремою колонкою в журналі раз на місяць і враховують як поточну до найближчої тематичної</p>
<p>Зарубіжна література</p>	<p>1) сформованість основних умінь і навичок роботи з художнім текстом, уявлень про літературний процес та його складники; 2) уміння розрізняти жанри, елементи змісту і форми; 3) уміння і навички сприймати, аналізувати, інтерпретувати твір у культурному контексті.</p> <p>Оцінка за контрольний твір із зарубіжної літератури є середнім арифметичним за зміст і грамотність, яку виставляють у колонці з датою написання роботи, надпис у колонці «Твір» не роблять. Оцінку за читання напам'ять творів виставляють у колонку без дати з написом «Напам'ять»</p>	<p>Під час оцінювання зошита із зарубіжної літератури враховують:</p> <ul style="list-style-type: none"> • наявність різних видів робіт; • грамотність (якість виконання робіт); • охайність; • уміння правильно оформлювати роботи (дотримання вимог до оформлення орфографічного режиму). У разі відсутності учня на уроках протягом іншими видами мистецтва. Оцінка за контрольний твір із зарубіжної літератури є середнім арифметичним за зміст і грамотність, яку виставляють у колонці з датою написання роботи, надпис у колонці «Твір» не роблять. У разі відсутності учня на уроці протягом місяця рекомендовано в колонці за ведення зошита зазначати н/а (не атестовано). <p>Оцінку за ведення зошита виставляють у кожному класі окремою колонкою в журналі раз на місяць і враховують як поточну до найближчої тематичної.</p>
<p>Іноземні мови</p>	<p>Поточний контроль проводять систематично, аби встановити правильність розуміння навчального матеріалу й рівнів оволодіння ним та скоригувати</p>	<p>Окремого оцінювання для виставлення тематичних оцінок не передбачено. Під час виставлення тематичного балу результати перевірки робочих</p>

	<p>застосовувані технології навчання. Питання, завдання, тести спрямовані на закріплення вивченого матеріалу й повторення пройденого, тому індивідуальні форми доцільно поєднувати із фронтальною роботою групи. Тематичне оцінювання проводять на основі поточного оцінювання. Семестровий контроль проводять періодично двічі на рік, щоб перевірити рівень засвоєння навчального матеріалу в обсязі навчальних тем, розділів семестру й підтвердити результати поточних балів, отриманих учнями раніше. Семестровий контроль проводять за чотирма вміннями: аудіювання, говоріння, читання, письмо</p>	<p>зошитів не враховують. Завдання для проведення семестрового контролю складають на основі програми з урахуванням рівня навченості учнів, що дає змогу реалізувати диференційований підхід до навчання.</p>
<p>Освітня галузь «Мистецтво»</p>	<p>До основних видів оцінювання належать: поточне, тематичне і підсумкове (семестрове і річне). Додаткові засоби стимулювання пізнавальної активності учнів: самооцінка та оцінювання результатів спільної діяльності за попередньо визначеними критеріями та художньо-творче самовираження, які мають бути збалансованими між собою</p>	<p>Оцінюється не рівень недоліків і прорахунків, а рівень прогресу особистісних досягнень здобувачів освіти. Тому критерій перевірки та оцінювання результатів мистецької освіти — динаміка особистісного розвитку учня (учениці) та його (її) ставлення до опанування предмета. Для створення об'єктивності системи оцінювання перевірка має інтегрувати досягнення учнів у різних видах діяльності та їхнє ставлення до предмета, активність та ініціативність, що дасть можливість ефективніше відслідкувати особистісне зростання учня (учениці), оцінити його (її) роботу в освітній діяльності і саморозвитку. При оцінюванні враховуються досягнення учнів у позашкільних навчальних закладах за умови</p>

		надання відповідних підтверджувальних матеріалів
Математика	<p>5-9 класи:</p> <p>1) оволодіння математичною мовою, розуміння математичної символіки, формул, моделей;</p> <p>2) здатність логічно доводити та обґрунтовувати математичні твердження;</p> <p>3) здатність оцінювати правильність та раціональність розв'язування задач, обґрунтовувати твердження, приймати рішення тощо.</p> <p>У кінці кожної теми з алгебри і початків аналізу та з геометрії вчитель проводить тематичне оцінювання. Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичного окремо з алгебри і початків аналізу і окремо з геометрії.</p>	<p>При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми, крім оцінок за ведення зошита. Семестрова оцінка з математики виводиться як середнє арифметичне семестрових оцінок з двох математичних курсів (алгебри і початків аналізу та геометрії) та здійснюється округлення до цілого числа. Наприклад, учень/учениця має семестрові оцінки 8 з алгебри і початків аналізу і 9 з геометрії. Тоді середнє значення становитиме $(8 + 9) : 2 = 8,5 \approx 9$. Отже, семестрова оцінка з математики — 9. Семестрова оцінка може підлягати коригуванню. Коригована семестрова оцінка з математики виводиться як середнє арифметичне скоригованих семестрових оцінок з двох математичних курсів (алгебри і початків аналізу та геометрії) та здійснюється округлення до цілого числа за наведеним прикладом. Виставляється коригована семестрова оцінка з математики на сторінку з алгебри і початків аналізу</p>
Фізична культура	<p>Оцінювання навчальних досягнень учнів може здійснюватися за видами діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • засвоєння техніки виконання фізичної вправи (може здійснюватися окремо від прийому навчального нормативу); 	<p>Для оцінювання розвитку фізичних якостей використовують орієнтовні навчальні нормативи, які розроблено для кожного року вивчення. Порядок їх проведення визначає вчитель</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • виконання навчального нормативу (з урахуванням динаміки особистого результату); • виконання навчальних завдань під час проведення уроку; • засвоєння теоретико-методичних знань. <p>Оцінка за виконання нормативу не є домінуючою під час здійснення тематичного, семестрового чи річного оцінювання.</p>	<p>відповідно до календарно-тематичного планування. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів із фізичної культури затверджені наказом МОН від 05.05.2008 № 371. У період з 01.09 до 01.10 кожного навчального року з метою адаптації учнів до навантажень на уроках фізичної культури прийом навчальних нормативів не здійснюється, а заняття мають рекреаційно-оздоровчий характер з помірними навантаженнями. Невиконання нормативів з причин, незалежних від учня/учениці, непропорційний фізичний розвиток, пропуски занять з поважних причин не є підставою для зниження підсумкового балу.</p>
<p>Біологія, основи здоров'я</p>	<p>Доцільно використовувати різні форми для проведення перевірки навчальних досягнень здобувачів освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усне опитування; • виконання самостійних робіт; лабораторних і практичних робіт, лабораторних досліджень; • тестування (письмове, усне, комп'ютерне); • письмова контрольна робота. <p>Проведення семестрової (річної) контрольної роботи програмами з біології не передбачено Основні види оцінювання: поточне і підсумкове (тематичне, семестрове, річне). Семестрове оцінювання здійснюють на підставі тематичного. Тематичну оцінку виставляють з урахуванням</p>	<p>При виставленні оцінки за семестр ураховують складність і значущість окремих тем для формування предметної компетентності, динаміку навчальних досягнень учнів. У кожного учня має бути оцінка за виконання, як мінімум, однієї з лабораторних (практичних) робіт, передбачених програмою у змісті певної теми. У разі відсутності оцінки за одну або кілька тем, що вивчались упродовж семестру, семестрова оцінка може бути нижча середнього арифметичного наявних тематичних оцінок.</p>

	поточних оцінок за різні види навчальних робіт, зокрема	
Фізика	<p>При оцінюванні навчальних досягнень здобувачів освіти враховуються:</p> <ul style="list-style-type: none"> -рівень володіння теоретичним матеріалом; -рівень умінь використання теоретичних знань під час розв'язування задач або вправ різних типів; -рівень володіння практичними вміннями та навичками під час виконання лабораторних робіт, спостережень, фізичного практикуму, експериментальних робіт. <p>Орієнтовна кількість письмових контрольних робіт 4—6.</p>	<p>Кількість письмових робіт для поточного оцінювання визначає вчитель самостійно. Учитель має також право на свій розсуд вибирати форму проведення експериментальних робіт відповідно до методичних рекомендацій: це можуть бути, наприклад, фронтальні лабораторні роботи або лабораторний практикум.</p>
Хімія	<p>Основні види оцінювання: поточне і підсумкове (тематичне, семестрове, річне). Семестрове оцінювання здійснюють на підставі тематичного. Річне – на підставі семестрового. Тематичну оцінку виставляють з урахуванням поточних оцінок за різні види навчальних робіт, зокрема лабораторні (практичні) роботи, навчальні проекти, контрольні роботи</p>	<p>– Оволодіння хімічною мовою як засобом відображення знань про речовини і хімічні явища; – рівень засвоєння теоретичних знань; – сформованість експериментальних умінь, необхідних для виконання хімічних дослідів, передбачених навчальною програмою; – здатність учнів застосовувати набуті знання на практиці; – уміння розв'язувати розрахункові задачі</p>
Історія	<p>Оцінювання здійснюється відповідно до Критеріїв. Основні види оцінювання: поточне і підсумкове (тематичне, семестрове, річне). Семестрове оцінювання здійснюють на підставі тематичного. Річне – на підставі семестрового.</p>	<p>При оцінюванні навчальних досягнень з історії за основу береться: – поступове зростання рівня вимог до учнів від класу до класу відповідно до рівня набуття учнями ключових та предметних компетентностей; – рівень оволодіння основними питаннями змісту та переліком вмінь і навичок, що їх учні мають набути під час вивчення</p>

		курсів історії України та всесвітньої історії відповідно з врахуванням вікових особливостей пізнавального процесу школярів
Природознавство	Окремою структурною складовою програм є практичні заняття (уроки). Кожне практичне заняття є тематичним і має певне змістове наповнення відповідно до контексту конкретної теми. Основні види оцінювання: поточне і підсумкове (тематичне, семестрове, річне). Семестрове оцінювання здійснюють на підставі тематичного. Річне – на підставі семестрового.	ознайомлення учнів/учениць із принципами та нормами права; виконання вправ на застосування принципів та норм права у стандартних ситуаціях (тактичне навчання); розв'язування правових проблемних задач (стратегічне навчання – конструювання методів вирішення проблем); розв'язування проблемних задач (усвідомлення важливості тих чи тих ідей)
Географія	При оцінюванні навчальних досягнень здобувачів освіти враховуються: -розв'язування задач і вправ з географії; -оформлення результатів виконання практичних робіт (відповідно до навчальних програм); -складання таблиць, схем, написання рефератів тощо; - записи результатів спостережень за природними явищами, що здійснюються у процесі вивчення географії; - самостійні роботи; - контрольні роботи (як мінімум одна письмова контрольна робота на семестр є обов'язковою).	Правильність і науковість викладення матеріалу, повноту розкриття понять і закономірностей, точність вживання географічної та картографічної термінології; – ступінь самостійності відповіді; – логічність, доказовість у викладенні матеріалу; – ступінь сформованості інтелектуальних, загальноосвітніх, специфічних умінь (робота з картографічними, статистичними та іншими додатковими матеріалами). - рівень засвоєння теоретичних знань і сформованості практичних умінь, - досвід творчої діяльності.
Інформатика	Основні види оцінювання: поточне і підсумкове (тематичне, семестрове, річне). Практичні роботи, передбачені календарним планом, оцінюються обов'язково. Семестрове оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень учнів з інформатики здійснюється в трьох аспектах: рівень володіння теоретичними знаннями, рівень сформованості практичних

	<p>здійснюють на підставі тематичного. Річне – на підставі семестрового.</p>	<p>умінь та навичок, ступінь самостійності у застосуванні ІКТ в конкретній життєвій або навчальній ситуації, враховуючи: – рівень засвоєння та оволодіння предметними знаннями (репродуктивний, реконструктивний, частково пошуковий і пошуковий); – рівень сформованості способів навчальнопізнавальної діяльності (учень копією зразок способу діяльності, виконує спосіб діяльності за зразком, застосовує аналогії, підходить творчо до їх розв’язання); – ступінь самостійності при виконанні навчальних завдань різного типу (працює під безпосереднім керівництвом учителя; потребує значної допомоги вчителя; потребує незначної опосередкованої допомоги; працює самостійно); – ступінь самостійності у застосуванні ІКТ в конкретній життєвій або навчальній ситуації, враховуючи рівень володіння практичними вміннями та навичками під час виконання практичних робіт на комп’ютері.</p>
<p>Трудове навчання</p>	<p>Основні види оцінювання: поточне і підсумкове. Об’єктами оцінювання навчальних досягнень навчання є підсумкове (тематичне, семестрове, річне). Семестрове оцінювання здійснюють на підставі тематичного. Річне – на підставі семестрового.</p>	<p>Об’єктами оцінювання навчальних досягнень учнів з трудового навчання можуть бути: – рівень застосування знань та умінь в практичній роботі; – проектнотехнологічна діяльність учнів; – уміння користуватися різними видами конструкторськотехнологічної документації та іншими джерелами інформації; – якість</p>

		<p>виконання практичних робіт; – рівень сформованості трудових прийомів і умінь виконувати технологічні операції; – рівень самостійності у процесі організації і виконання роботи (планування трудових процесів, самоконтроль і т.п.), виявлення елементів творчості. На результат оцінювання навчальних досягнень учнів впливають дотримання правил безпечної праці і санітарно-гігієнічних вимог та уміння організовувати робоче місце і підтримувати порядок на ньому в процесі роботи</p>
<p>Основи здоров'я</p>	<p>Основні види оцінювання: поточне і підсумкове (тематичне, семестрове, річне). Види контролю: усне опитування, письмові роботи, тестові завдання. Семестрове оцінювання здійснюють на підставі тематичного. Річне – на підставі семестрового.</p>	<p>Рівень засвоєння учнями знань з предмета під час усного чи письмового опитування, тестування; - рівень уміння аналізувати, пояснювати, оцінювати; - рівень уміння застосувати теоретичні здоров'язбережувальних умінь та навичок;</p>